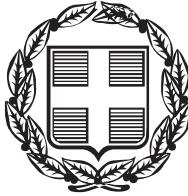

01000901404030012

1347

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 90

14 Απριλίου 2003

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3137

Κύρωση της Σύμβασης για το εφαρμοστέο δίκαιο στις
υποχρεώσεις διατροφής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής που υπογράφηκε στη Χάγη στις 2 Οκτωβρίου 1973, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

HAGUE CONFERENCE ON PRIVATE INTERNATIONAL LAW CONFIRENCE DE LA HAYE DE DROIT INTERNATIONAL PRIVI

[home](#) | [conventions](#) | [member states](#) | [faq](#) | [end](#)

FULL TEXT OF CONVENTION # 24

[SCOPE OF THE CONVENTION](#) | [APPLICABLE LAW](#) | [MISCELLANEOUS PROVISIONS](#) | [FINAL PROVISIONS](#)

CONVENTION ON THE LAW APPLICABLE TO MAINTENANCE OBLIGATIONS

(Concluded October 2nd, 1973)

The States signatory to this Convention.

Desiring to establish common provisions concerning the law applicable to maintenance obligations in respect of adults,

Desiring to coordinate these provisions and those of the Convention of the 24th of October 1956 on the Law Applicable to Maintenance Obligations in Respect of Children,

Have resolved to conclude a Convention for this purpose and have agreed upon the following provisions:

CHAPTER I – SCOPE OF CONVENTION

Article 1

This Convention shall apply to maintenance obligations arising from a family relationship, parentage, marriage or affinity, including a maintenance obligation in respect of a child who is not legitimate.

Article 2

This Convention shall govern only conflicts of laws in respect of maintenance obligations.

Decisions rendered in application of this Convention shall be without prejudice to the existence of any of the relationships referred to in Article 1.

Article 3

The law designated by this Convention shall apply irrespective of any requirement of reciprocity and whether or not it is the law of a Contracting State.

CHAPTER II – APPLICABLE LAW*Article 4*

The internal law of the habitual residence of the maintenance creditor shall govern the maintenance obligations referred to in Article 1.

In the case of a change in the habitual residence of the creditor, the internal law of the new habitual residence shall apply as from the moment when the change occurs.

Article 5

If the creditor is unable, by virtue of the law referred to in Article 4, to obtain maintenance from the debtor, the law of their common nationality shall apply.

Article 6

If the creditor is unable, by virtue of the laws referred to in Articles 4 and 5, to obtain maintenance from the debtor, the internal law of the authority seized shall apply.

Article 7

In the case of a maintenance obligation between persons related collaterally or by affinity, the debtor may contest a request from the creditor on the ground that there is no such obligation under the law of their common nationality or, in the absence of a common nationality, under the internal law of the debtor's habitual residence.

Article 8

Notwithstanding the provisions of Articles 4 to 6, the law applied to a divorce shall, in a Contracting State in which the divorce is granted or recognised, govern the maintenance obligations between the divorced spouses and the revision of decisions relating to these obligations.

The preceding paragraph shall apply also in the case of a legal separation and in the case of a marriage which has been declared void or annulled.

Article 9

The right of a public body to obtain reimbursement of benefits provided for the maintenance creditor shall be governed by the law to which the body is subject.

Article 10

The law applicable to a maintenance obligation shall determine *inter alia* –

- (1) whether, to what extent and from whom a creditor may claim maintenance;
- (2) who is entitled to institute maintenance proceedings and the time limits for their institution;
- (3) the extent of the obligation of a maintenance debtor, where a public body seeks reimbursement of benefits provided for a creditor.

Article 11

The application of the law designated by this Convention may be refused only if it is manifestly incompatible with public policy ("ordre public").

However, even if the applicable law provides otherwise, the needs of the creditor and the resources of the debtor shall be taken into account in determining the amount of maintenance.

CHAPTER III – MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 12

This Convention shall not apply to maintenance claimed in a Contracting State relating to a period prior to its entry into force in that State.

Article 13

Any Contracting State may, in accordance with Article 24, reserve the right to apply this Convention only to maintenance obligations –

- (1) between spouses and former spouses;
- (2) in respect of a person who has not attained the age of twenty-one years and has not been married.

Article 14

Any Contracting State may, in accordance with Article 24, reserve the right not to apply this Convention to maintenance obligations –

- (1) between persons related collaterally;
- (2) between persons related by affinity;
- (3) between divorced or legally separated spouses or spouses whose marriage has been declared void or annulled if the decree of divorce, legal separation, nullity or annulment has been rendered by default in a State in which the defaulting party did not have his habitual residence.

Article 15

Any Contracting State may, in accordance with Article 24, make a reservation to the effect that its authorities shall apply its internal law if the creditor and the debtor are both nationals of that State and if the debtor has his habitual residence there.

Article 16

Where the law of a State, having in matters of maintenance obligations two or more systems of law of territorial or personal application, must be taken into consideration - as may be the case if a reference is made to the law of the habitual residence of the creditor or the debtor or to the law of common nationality, reference shall be made to the system designated by the rules in force in that State or, if there are no such rules, to the system with which the persons concerned are most closely connected.

Article 17

A Contracting State within which different territorial units have their own rules of law in matters of maintenance obligations is not bound to apply this Convention to conflicts of law concerned solely with its territorial units.

Article 18

This Convention shall replace, in the relations between the States who are Parties to it, the Convention on the Law Applicable to Maintenance Obligations in Respect of Children, concluded at The Hague, the 24th of October 1956.

However, the preceding paragraph shall not apply to a State which, by virtue of the reservation provided for in Article 13, has excluded the application of this Convention to maintenance obligations in respect of a person who has not attained the age of twenty-one years and has not been married.

Article 19

This Convention shall not affect any other international instrument containing provisions on matters

governed by this Convention to which a Contracting State is, or becomes, a Party.

CHAPTER IV – FINAL PROVISIONS

Article 20

This Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Twelfth Session.

It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Article 21

Any State which has become a Member of the Hague Conference on Private International Law after the date of its Twelfth Session, or which is a Member of the United Nations or of a specialised agency of that Organisation, or a Party to the Statute of the International Court of Justice may accede to this Convention after it has entered into force in accordance with the first paragraph of Article 25.

The instrument of accession shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Article 22

Any State may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, declare that this Convention shall extend to all the territories for the international relations of which it is responsible, or to one or more of them. Such a declaration shall take effect on the date of entry into force of the Convention for the State concerned.

At any time thereafter, such extensions shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Article 23

A Contracting State which has two or more territorial units in which different systems of law apply in matters of maintenance obligations may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, declare that this Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them, and may modify its declaration by submitting another declaration at any time thereafter.

These declarations shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands, and shall state expressly the territorial unit to which the Convention applies.

Article 24

Any State may, not later than the moment of its ratification, acceptance, approval or accession, make one or more of the reservations referred to in Articles 13 to 15. No other reservation shall be permitted.

Any State may also, when notifying an extension of the Convention in accordance with Article 22, make one or more of the said reservations applicable to all or some of the territories mentioned in the extension.

Any Contracting State may at any time withdraw a reservation it has made. Such a withdrawal shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands.

Such a reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in the preceding paragraph.

Article 25

This Convention shall enter into force on the first day of the third calendar month after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 20.

Thereafter the Convention shall enter into force

- for each State ratifying, accepting or approving it subsequently, on the first day of the third calendar month after the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval;
- for each acceding State, on the first day of the third calendar month after the deposit of its instrument of accession;
- for a territory to which the Convention has been extended in conformity with Article 22, on the first day of the third calendar month after the notification referred to in that Article.

Article 26

This Convention shall remain in force for five years from the date of its entry into force in accordance with the first paragraph of Article 25, even for States which have ratified, accepted, approved or acceded to it subsequently.

If there has been no denunciation, it shall be renewed tacitly every five years.

Any denunciation shall be notified to the Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands, at least six months before the expiry of the five year period. It may be limited to certain of the territories to which the Convention applies.

The denunciation shall have effect only as regards the State which has notified it. The Convention shall remain in force for the other Contracting States.

Article 27

The Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands shall notify the States Members of the Conference, and the States which have acceded in accordance with Article 21, of the following –

- (1) the signatures and ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 20;
- (2) the date on which this Convention enters into force in accordance with Article 25;
- (3) the accessions referred to in Article 21 and the dates on which they take effect;
- (4) the extensions referred to in Article 22 and the dates on which they take effect;
- (5) the declarations referred to in Article 23, as well as modifications of them and the dates on which these declarations and their modifications take effect;
- (6) the denunciations referred to in Article 26;
- (7) the reservations referred to in Articles 13 to 15 and 24 and the withdrawals of the reservations referred to in Article 24.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, on the 2nd day of October, 1973, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through the diplomatic channel to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Twelfth Session.

**ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ
ΣΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
(Συνομολογήθηκε στις 2 Οκτωβρίου 1973)**

Τα Κράτη που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση, Επιθυμώντας να θεσπίσουν κοινές διατάξεις για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής ενηλίκων,

Επιθυμώντας να εναρμονίσουν τις διατάξεις αυτές με εκείνες της Συμβάσεως της 24ης Οκτωβρίου 1956 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις διατροφής τεκνών,

Αποφάσισαν να συνάψουν Σύμβαση για το σκοπό αυτό και συμφώνησαν επί των ακόλουθων διατάξεων:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1-ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

ΑΡΘΡΟ 1.

Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται στις υποχρεώσεις διατροφής που απορρέουν από οικογενειακές σχέσεις, συγγένεια, γάμο ή αγχιστεία, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων διατροφής μη νομίμου τέκνου.

ΑΡΘΡΟ 2.

Η Σύμβαση ρυθμίζει μόνο συγκρούσεις νόμων που αφορούν υποχρεώσεις διατροφής.

Οι αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της Συμβάσεως δεν προδικάζουν την ύπαρξη μιας από τις σχέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1.

ΑΡΘΡΟ 3.

Το δίκαιο που ορίζεται από τη Σύμβαση εφαρμόζεται ανεξάρτητα από κάθε όρο αμοιβαιότητας, και ανεξαρτήτως από το αν πρόκειται για δίκαιο Συμβαλλομένου Κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΑΡΘΡΟ 4.

Το εσωτερικό δίκαιο της συνήθους διαμονής του δικαιούχου της διατροφής διέπει τις υποχρεώσεις διατροφής που προβλέπονται στο άρθρο 1.

Σε περίπτωση μεταβολής της συνήθους διαμονής του δικαιούχου, το εσωτερικό δίκαιο της νέας συνήθους διαμονής εφαρμόζεται από τη στιγμή που πραγματοποιήθηκε η μεταβολή.

ΑΡΘΡΟ 5.

Αν ο δικαιούχος δεν μπορεί να επιτύχει διατροφή από τον υπόχρεο κατ' εφαρμογή του δικαίου που προβλέπεται στο άρθρο 4., εφαρμόζεται το δίκαιο της κοινής τους ιθαγένειας.

ΑΡΘΡΟ 6.

Αν ο δικαιούχος δεν μπορεί να επιτύχει διατροφή από τον υπόχρεο κατ' εφαρμογή του δικαίου που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5, εφαρμόζεται το εσωτερικό δίκαιο του Κράτους στο οποίο ανήκει η Αρχή που επιλαμβάνεται.

ΑΡΘΡΟ 7.

Στις σχέσεις διατροφής μεταξύ συγγενών σε πλάγια γραμμή ή συγγενών εξ αγχιστείας, ο υπόχρεος μπορεί να αντιτάξει στην αξίωση του δικαιούχου την έλλειψη υποχρεώσεως εκ μέρους του σύμφωνα με το δίκαιο της κοινής τους ιθαγενείας, ή αν δεν υπάρχει κοινή ιθαγένεια, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο της συνήθους διαμονής του υπόχρεου.

ΑΡΘΡΟ 8.

Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 4 έως 6, το δίκαιο που εφαρμόσθηκε στο διαζύγιο διέπει στο συμβαλλόμενο Κράτος στο οποίο αυτό εκδόθηκε ή αναγνωρίσθηκε, τις υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ των διαζευγμένων συζύγων και την αναθεώρηση των σχετικών με αυτές τις υποχρεώσεις αποφάσεων.

Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις δικαστικού χωρισμού, ακυρότητας ή ακυρώσεως του γάμου.

ΑΡΘΡΟ 9.

Το δικαίωμα ενός δημόσιου φορέα να απαιτήσει την απόδοση της παροχής, η οποία καταβλήθηκε στο δικαιούχο, υπόκειται στο δίκαιο που διέπει το φορέα αυτό.

ΑΡΘΡΟ 10.

Το εφαρμοστέο στην υποχρέωση διατροφής δίκαιο ρυθμίζει μεταξύ άλλων και:

1. το αν, σε ποιο μέτρο και από ποιον μπορεί ο δικαιούχος να αξιώσει διατροφή·
2. το ποιος νομιμοποιείται να εγείρει την αγωγή διατροφής και ποιες είναι οι προθεσμίες εγέρσεώς της·
3. την έκταση της ευθύνης του υπόχρεου, όταν ο δημόσιος φορέας που κατέβαλε διατροφή στο δικαιούχο ζητά την απόδοση της παροχής του.

ΑΡΘΡΟ 11.

Η εφαρμογή του δικαίου που ορίζεται από τη Σύμβαση μπορεί να αποκλεισθεί, μόνον αν είναι πρόδηλα ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη.

Πάντως, ακόμα και αν το εφαρμοστέο δίκαιο ορίζει διαφορετικά, κατά τον καθορισμό του ύψους της διατροφής πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες του δικαιούχου και τα εισοδήματα του υπόχρεου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III - ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 12.

Η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε διατροφή που ζητείται σε συμβαλλόμενο Κράτος και που αφορά χρονική περίοδο προγενέστερη της ενάρξεως της ισχύος της στο Κράτος αυτό.

ΑΡΘΡΟ 13.

Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 24, να διατυπώσει την επιφύλαξη, ότι θα εφαρμόζει τη Σύμβαση μόνο στις υποχρεώσεις διατροφής:

1. μεταξύ συζύγων και πρώην συζύγων·
2. απέναντι σε πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του και δεν έχει συνάψει γάμο.

ΑΡΘΡΟ 14.

Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 24, να διατυπώσει την επιφύλαξη, ότι δε θα εφαρμόζει τη Σύμβαση στις υποχρεώσεις διατροφής.

1. μεταξύ συγγενών σε πλάγια γραμμή·
2. μεταξύ συγγενών εξ αγχιστείας·
3. μεταξύ συζύγων που έχουν διαζευχθεί ή χωρίσει δικαστικά, ή των οποίων ο γάμος κηρύχθηκε άκυρος ή ακυρώθηκε, όταν η απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού, ακυρότητας ή ακυρώσεως του γάμου εκδόθηκε ερήμην σε Κράτος, στο οποίο ο ερημοδικής διάδικος δεν είχε τη συνήθη διαμονή του.

ΑΡΘΡΟ 15.

Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί σύμφωνα με το άρθρο 24, να διατυπώσει επιφύλαξη, σύμφωνα με την οποία οι Αρχές του θα εφαρμόζουν το εσωτερικό του δίκαιο, όταν ο δικαιούχος και ο υπόχρεος έχουν την ιθαγένεια αυτού του Κράτους και εφόσον ο υπόχρεος έχει σ' αυτό τη συνήθη διαμονή του.

ΑΡΘΡΟ 16.

Αν πρέπει να ληφθεί υπόψη το δίκαιο Κράτους στο οποίο ισχύουν, για θέματα διατροφής, δύο ή περισσότερα τοπικά ή προσωπικά δικαιικά συστήματα - όπως στην περίπτωση που γίνεται αναφορά στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του δικαιούχου ή του υποχρέου ή στο δίκαιο της κοινής τους ιθαγένειας - θα εφαρμόζεται το σύστημα που ορίζεται από τους ισχύοντες στο Κράτος αυτό κανόνες διατοπικού ή διατροσωπικού δικαίου, ή, σε περίπτωση που τέτοιοι κανόνες δεν υπάρχουν, το σύστημα με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι συνδέονται στενότερα.

ΑΡΘΡΟ 17.

Ένα συμβαλλόμενο Κράτος, στο οποίο διαφορετικές εδαφικές ενότητες έχουν τους δικούς τους κανόνες δικαίου για θέματα διατροφής, δεν υποχρεούται να εφαρμόζει τη Σύμβαση σε συγκρούσεις δικαιών που αφορούν αποκλειστικά τις εδαφικές του ενότητες.

ΑΡΘΡΟ 18.

Στις σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων Κρατών η Σύμβαση αντικαθιστά τη Σύμβαση για το εφαρμοστέο δίκαιο στις υποχρεώσεις, διατροφής τέκνων, που συνομολογήθηκε στη Χάγη στις 24 Οκτωβρίου 1956.

Πάντως η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στο Κράτος, το οποίο με την επιφύλαξη που προβλέπεται στο άρθρο 13, απέκλεισε την εφαρμογή της παρούσας Συμβάσεως στις υποχρεώσεις διατροφής απέναντι σε πρόσωπο που δεν έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του και δεν έχει συνάψει γάμο.

ΑΡΘΡΟ 19.

Η Σύμβαση δεν θίγει άλλες διεθνείς συμβάσεις, στις οποίες ένα συμβαλλόμενο Κράτος είναι ή θα γίνει Μέρος και οι οποίες περιέχουν διατάξεις για τα θέματα που ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV-ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**ΑΡΘΡΟ 20.**

Η Σύμβαση είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη που ήταν Μέλη της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη 12η σύνοδο της.

Θα επικυρωθεί, θα γίνει αποδεκτή ή θα εγκριθεί και τα έγγραφα επικυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως θα κατατεθούν στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας.

ΑΡΘΡΟ 21.

Κάθε Κράτος που έγινε Μέλος της Συνδιασκέψεως μετά τη 12η σύνοδο, ή είναι Μέλος του ΟΗΕ ή ειδικευμένου οργανισμού του ή είναι Μέρος του Καταστατικού του Διεθνούς Δικαστηρίου, μπορεί να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση μετά την έναρξη ισχύος της, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1.

Το έγγραφο προσχωρήσεως θα κατατεθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας.

ΑΡΘΡΟ 22.

Κάθε Κράτος, κατά την υπογραφή, επικύρωση, έγκριση, αποδοχή ή προσχώρηση, μπορεί να δηλώσει ότι η Σύμβαση θα εφαρμόζεται σε όλα τα εδάφη που εκπροσωπεί διεθνώς ή σε ένα ή σε περισσότερα από αυτά. Η δήλωση θα παράγει αποτελέσματα από την έναρξη ισχύος της Συμβάσεως στο Κράτος αυτό.

Κάθε μεταγενέστερη παρόμοια δήλωση επεκτάσεως της εδαφικής εφαρμογής της Συμβάσεως θα γνωστοποιείται στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας.

ΑΡΘΡΟ 23.

Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος, που περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες, στις οποίες εφαρμόζονται διαφορετικά δικαιικά συστήματα σε θέματα διατροφής, μπορεί κατά την υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση να δηλώσει ότι η παρούσα Σύμβαση θα εκτείνεται σε όλες αυτές τις περιοχές, ή μόνο σε μια ή σε περισσότερες από αυτές και θα μπορεί οποτεδήποτε να τροποποιεί αυτή τη δήλωση, προβάνοντας σε νέα.

Οι δηλώσεις θα γνωστοποιούνται στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας και θα προσδιορίζουν ρητά την περιοχή στην οποία θα εφαρμόζεται η σύμβαση.

ΑΡΘΡΟ 24.

Κάθε Κράτος, το αργότερο κατά την επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση, μπορεί να διατυπώσει μία ή περισσότερες από τις επιφυλάξεις που προβλέπονται στα άρθρα 13 έως 15. Καμία άλλη επιφύλαξη δεν επιτρέπεται.

Κάθε Κράτος μπορεί επίσης, κατά τη γνωστοποίηση της επεκτάσεως της εδαφικής εφαρμογής της Συμβάσεως σύμφωνα με το άρθρο 22, να διατυπώσει μία ή περισσότερες από τις επιφυλάξεις αυτές που θα ισχύουν μόνο σε όσα εδάφη που αναφέρονται στη δήλωση επεκτάσεως ή σε ορισμένα από αυτά.

Κάθε συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλέσει επιφύλαξη που έχει διατυπώσει. Η ανάκληση θα γνωστοποιείται στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας.

Τα αποτελέσματα της επιφυλάξεως παύουν την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί την αναφέρομενη στην προηγούμενη παράγραφο γνωστοποίηση.

ΑΡΘΡΟ 25.

Η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του τρίτου εγγράφου επικυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 20.

Στη συνέχεια η Σύμβαση θα τίθεται σε ισχύ:

- για καθένα από τα Κράτη που την επικυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει μεταγενέστερα, την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου επικυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως της·

- για κάθε Κράτος που προσχωρεί, την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου προσχωρήσεως του·

- για τα εδάφη στα οποία η εφαρμογή της Συμβάσεως επεκτάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 22, την πρώτη ημέρα

του τρίτου ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί τη γνωστοποίηση η οποία, προβλέπεται σ' αυτό το άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 26.

Η Σύμβαση θα έχει διάρκεια πέντε ετών από την ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της σύμφωνα με το άρθρο 25, παρ. 1, ακόμα και για τα Κράτη που θα την επικυρώσουν, αποδεχθούν ή εγκρίνουν, ή θα προσχωρήσουν σ' αυτήν μεταγενέστερα.

Η Σύμβαση θα ανανεώνεται σιωπηρά κάθε πέντε έτη, εκτός αν καταγγελθεί.

Η καταγγελία θα γνωστοποιείται στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας, τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας των πέντε ετών. Μπορεί να περιορίζεται σε ορισμένα από τα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η Σύμβαση.

Η καταγγελία θα παράγει αποτελέσματα μόνο ως προς το Κράτος που τη γνωστοποιεί. Η Σύμβαση θα παραμένει σε ισχύ για τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα Κράτη.

ΑΡΘΡΟ 27.

Το Υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας θα γνωστοποιεί στα Κράτη μέλη της Συνδιασκέψεως, καθώς και στα Κράτη που θα προσχωρήσουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21:

1. τις υπογραφές, επικυρώσεις, αποδοχές και εγκρίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 20·

2. την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της παρούσας Συμβάσεως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25·

3. τις προσχωρήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 και την ημερομηνία από την οποία θα παράγουν αποτελέσματα·

4. τις δηλώσεις επεκτάσεως που προβλέπονται στο άρθρο 22 και την ημερομηνία από την οποία θα παράγουν αποτελέσματα·

5. τις δηλώσεις που μνημονεύονται στο άρθρο 23, καθώς και τις τροποποιήσεις τους και την ημερομηνία από την οποία, αυτές οι δηλώσεις και τροποποιήσεις θα παράγουν αποτελέσματα·

6. τις καταγγελίες που προβλέπονται στο άρθρο 26·

7. τις επιφυλάξεις που προβλέπονται στα άρθρα 13 έως 15 και 24 και την ανάκληση των επιφυλάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 24.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφοντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στη Χάγη, στις 2 Οκτωβρίου 1973 σε ένα μόνο αντίτυπο στην αγγλική και γαλλική γλώσσα. Τα δύο κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά. Το αντίτυπο αυτό θα κατατεθεί στα αρχεία της Κυβερνήσεως της Ολλανδίας και κυρωμένο αντίγραφό του θα διαβιβασθεί δια της διπλωματικής οδού σε καθένα από τα Κράτη που ήταν Μέλη της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη 12η σύνοδο της.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 25 (παρ. 2) αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Απριλίου 2003

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Φ. ΠΕΤΣΑΛΗΚΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 11 Απριλίου 2003

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Φ. ΠΕΤΣΑΛΗΚΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster@et.gr

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000-4
Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	(2310) 423 956	ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	(2410) 597449
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	(210) 413 5228	ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	(26610) 89 157
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	(2610) 638 109		(26610) 89 105
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	(2610) 638 110	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1	(2810) 396 409
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	(26510) 87215	ΛΕΣΒΟΣ - Αγ. Ειρήνης 10	(22510) 37 181
	(25310) 22 858		(22510) 37 187

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 40 σελίδες 1 euro.
- Για τα ΦΕΚ από 40 σελίδες και πάνω η τιμή προσαυξάνεται κατά 0,05 euro για κάθε επιπλέον σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO	Τεύχος	Περίοδος	EURO
A.Ε. & Ε.Π.Ε.	Μηνιαίο	60	Αναπτυξιακών Πράξεων		
Α' και Β'	3μηνιαίο	75	και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	Επήσιο	75
Α', Β' και Δ'	3μηνιαίο	90	Νομικών Προσώπων		
Α'	Ετήσιο	180	Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)	Επήσιο	75
Β'	Ετήσιο	210	Δελτίο Εμπορικής και		
Γ'	Ετήσιο	60	Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	Επήσιο	75
Δ'	Ετήσιο	150	Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Επήσιο	75
Παράρτημα	Ετήσιο	75	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Επήσιο	75

Η τιμή πώλησης του Τεύχους Α.Ε. & Ε.Π.Ε. σε μορφή CD - rom για δημοσιεύματα μετά το 1994 καθορίζεται σε 30 euro ανά τεμάχιο, ύστερα από σχετική παραγγελία.

Η τιμή διάθεσης φωτοαντίγραφων ΦΕΚ 0,15 euro ανά σελίδα

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Σε έντυπη μορφή		Από το Internet		
	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού	2531	Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ	2531	Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ
		euro		euro	
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	205	10,25	176	8,80	
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	293	14,65	205	10,25	
Γ' (Διορισμοί, απολύτεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	-	
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	293	14,65	147	7,35	
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	147	7,35	88	4,40	
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	-	
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	30	1,50	ΔΩΡΕΑΝ	-	
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	59	2,95	30	1,50	
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	-	
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	-	
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.054	102,70	587	29,35	
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	205	10,25	88	4,40	
Α', Β' και Δ'			352	17,60	

Το κόστος για την επίστια συνδρομή σε ηλεκτρονική μορφή για τα προηγούμενα έτη προσαυξάνεται πέραν του ποσού της επίστιας συνδρομής του έτους 2003 κατά 6 euro ανά έτος παλαιόττητας και κατά τεύχος

- * Οι συνδρομές του εσωτερικού προπτηρώνονται στις ΔΟΥ που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
- * Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
- * Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιεύματων μέσω Internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.
- * Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
- * Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου.
Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
- * Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.
- * Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00' έως 13.00'